

Tað er ófyrirheitað spæl í eikvenjinginni, endurtøka fleiri ferðir, saman við ymsum rorslum, sum skal nýkja leikaran, at hann nllvir seg fullkomiliga nn í ein ávisan leiklut — æði sálarliga og líkam- iga.

I lotuni hava leikararnir arbeitt saman í 14 dagar. Fey hava funnið ávís skipan í arbeiðnum og avussu tey í felag skulu ótta arbeiðið millum sín.

Hvør ræðist ...

Fyrsti leikurin, sum nýggi fólkurin skal framføra, er sjónleikurin »Hvør ræðist Virginíu Woolf«, eftir Edward Albee. Hann var framfördur í USA á fyrsta sinni í 1962 og hevur verið á palli kring um í heiminum, síðan tá.

I Føroyum hevur hesin leikur ikki verið sýndur áður, men onkur hevur ívaleyst sæð sjónvarpsfilmin, sum fyrri stuttum var í sjónvarpinum.

Leikurin snýr seg um fyra fólk, sum liva í umhvøvi á hægri lærustovni. Tey eru tvey hjún — eitt yngri og eitt eldri, sum hava livað saman eitt langt áramál.

Livihátturin er grunn-skygður og kensluliga fara tey illa við hvørjum øðrum.

Leikararnir í »Grimu« halda, at júst hesin leikur er áhugaverður og kann siga fólk nakað, eins og hann er hóskaði fyrri bólkni at framføra, tí bert fyra leikarar skulu nýtast í hesum føri.

Á flog ...

Tá Sosíalúrin vitjaði, tósaðu vit eisini um endamálið við leikbólknum »Grimu«, sum nú aftur fær luft undir veingjarnar.

Leikararnir halda ikki, at tað er rætt, tá sagt verður, at Grima bert hevur andøvt seinastu árini. Tey fara fram, at bólkurin hevur framført hvørt ár, síðan hann varð stovnaður í 1977. Hóast mang-an fáment, so hevur tað altíð eydnast at skipa fyrri dramaskieðnum í Kvøldskúlanum, eins og fyrri leiðbeining og uppseting av leikum á bygd. Tað er eisini ein partur av virkinum hjá Grimu.

Hetta er 9. árið Grima virkar, og higartil eru framfördir 19 leikir, umframt nógvir barnaleikir.

Ein vansi í arbeiðnum hjá Grimu er, at leikbólkurin er heimleysur og ikki hevur eitt fast tilhaldsstað. Tað hevur við sær at leikamboð, pappír, leikrit o.a., sum bólkurin skal nýta í arbeiðnum, liggur ymsa staðni hjá limunum. Tí er ofta torført at sam-skipa arbeiðið.

Leiklistakorini

Trupulleikarnir stava

sjálvsagt av, at so litil peningur verður jattaður til leiklistina, men bólkurin vónar at tað nú fer at laga seg.

— Vit hava fingið nýggj fólk, sum hava fingið lærdóm uttanlands. Hetta er umráðandi fyrri Grimu, tí tað virkar kveikjandi og skapar rætta andan yvir arbeiðið, sigur Rosa á Røgvu, sum hevur verið við frá byrjanini í Grimu.

— Tað er umráðandi at slíkur bólkur er til, heldur Rosa, tí nú fáa so nógv ungfolk útbúgving innan leiklist í útlandinum. Hesi skulu hava eitt stað at virka, tá tey koma heim-aftur.

— Tað kann ikki vera meiningin, at leikarar skulu fara aftur av landinum, tá tey hava fingið útbúgving, sum so áttok-andi er brúk fyrri her á landi, sigur Rosa á Røgvu.

— Eg eri so bjargskygd, at eg vóni, at jättandi myndugleikar at enda fáa eyga á, at eisini føroyingar hava tørv á at eiga leik-listafólk.

Sjónleikararnir í Grimu fara aftur til verka og siga, at tey fara at leggja alla orku í at fáa fyrsta leikin upp á pall.

— Hvørjar framtíðar-vónir og hvat jättandi myndugleikar fara at áseta fyrri komandi figgjarætlan teirra, fara teir at taka støðu til, tá tann tíð kemur.

Dagný

Martin Mouritsen, stjóri á Far Con:

At spæla til dans er ikki vinnugrein

— Men heldur ítriv, sum verður stæðgað, tí skattavaldið krevur so nógv av tónleikarum, at teir ikki tíma at fáast við tað longur

Avleiðingarnar av at tónleikabólkar fáa so vánaligar sømdir kunnu føra til, at plátuvendarar og fólk, sum trýsta á elektroniskar toppar á tónatolum, verður framtíðin fyrri dansitónleik í Føroyum.

Tá samtíðarskattaskip-anin avgjordi, at A-skatta tónleikarar, sum høvdu til ítriv at spæla í vikuskiftinum, hildu bráðliga flestir teirra upp at spæla til dans.

Ein avleiðing er nú veruleiki — nevnliga tann, at fólk keypa elektronisk tól, sum ljóða sum tónleikur — til stöddar ein 20 mans bólkur. Í veruleikanum eru bert tveir, triggir persónar, sum handfara »tónatólni«. Hetta sparir tónleik-arar, men úrslitið av hesum er, at ljóð hoyrast, sum rættuliga væl eru samansjóðað, men kortini

als einki hava við livandi tónleik at gera.

Eingin tímir at spæla...

Martin Mouritsen, stjóri á Far Con, sum skipar fyrri dansi og øðrum undir-haldi, sigur við Sosíalín, at teir nú hava stórar trupulleikar at finna tónleikabólkar, sum tíma at spæla til dans. Serliga torført er tað at fáa bólkar út á bygdarnar.

— Tá vit byrjaðu fyrri goðum ári síðan, vóru 50 bólkar skrásettir hjá okkum. Í dag eru neyvan 15 tónleikabólkar, sum vit kunnu heita á.

— Hetta hevur eisini ført við sær, at stöðið er minkað munandi, tí flestu royndu tónleikarar ikki spæla longur.

Dansifólkkið góðtekur ikki einhvønn tónleika-

bólk, og tað hevur avgjørt — saman við kappingini frá sjónvarpinum — ført við sær, at fólk ikki tíma at fara í dans.

Ikki nógmikið við tolllætta

Hvat er mest umráðandi at gera fyrri at bota um hetta?

— Tað er av størsta týdningi, at vit fáa broytt skattaskipanina, so fólk kunnu B-skattast av tí, sum tey vinna í vikuskiftinum. — Viðvíkjandi toll-lætta av ljóðferum, so haldi eg ikki, at tað í sjálvum sær loysir nakran spurning.

Áðrenn Líkningarvaldið byrjaði at jagstra tónleik-arar, var litið og einki tosað um tollspurningin, og eg haldi persónliga, at vit ikki fáa fleiri tónleikarar at spæla, um bert tolllætti verður bjóðaður teimum.

— Spurningurin er so, um ikki aðrir hava brúk fyrri tolllætta — eitt nú teir sum venda plátum til dans. Skulu teir hava møguleika at fáa toll-lætta?

Tónleikarar fáa ógvu-liga litið fyrri at spæla. Hevði tað verið gagnligt, um teir fingtu meira?

— Hóast teir høvdu uppiborið meira í vinn-ingi, so er tað kortini ikki gjørligt. Flestu dansistöð hava stórar útreiðslur av at skipa fyrri dansi. Van-ligt er at dansur er tvær ferðir um vikuna. Vit kunnu taka eitt dømi — eitt nú í Sørvági.

Har eru umleið 120 fólk í dansi friggjakvøld, og umleið 80 fólk leygar-kvøld. Í atgongumerkjum fær dansistovan 6.000 krónur. Av hesum skal tónleikabólkur — umleið fimm fólk — hava 4.000

krónur fyrri at spæla. So eru 2.000 krónur eftir til reingerð, viðlíkahald, løn-ir og avskrivningar — fyrri ikki at tosa um til út-varpslýsingar, sum í dag kosta 17 krónur fyrri orðið!

Tí er einki at ívast í, at dansistöðini hava undir-skot og eisini, at tey ikki hava møguleikar at rinda meiri fyrri undirhald.

Ítriv — ikki vinna

— Vit kunnu eisini meta um, hvat tað kostar tónleikabólki t.d. at fara til Suðuroynna at spæla eitt kvøld.

Teir fáa 4.000 krónur fyrri at spæla. Ferðin við Smyrl kostar 600 krónur og bilurin 240 krónur. Fólkkið skal gista eina nátt, og tað kostar 1200 krónur. Til bensin rokna vit 200 krónur og til Far Con 400 krónur.

Tá avtornar hevur bólkurin fingið 1360 krónur, sum skal býttast í fimm partar — áðrenn skatturin er drigin!

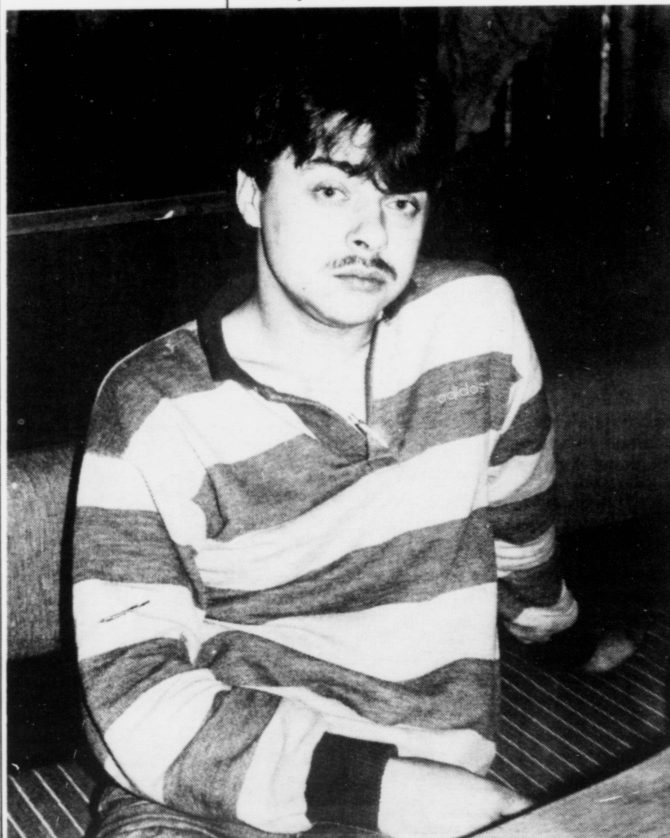
— Hóast alt undirhald í Føroyum er grundað á ítriv, so sæst at virkseimið kortini ikki verður gjørt fyrri at vinna pening. Tí átti t.d. ein momsskipan verið sett í verk, har bólk-ar rindaðu ein prosentpart í beinleiðis skatti. Her kundu bookingfelag ella dansihavarnir drigið tann partin frá, sum skatta-valdið eigur. Tað hevði minkað munandi um fyr-sitingarliga arbeiðið hjá tónleikabólknum.

Spæla »svart«

Hvat hendir um víður-skiftini ikki fáast í rætt-lag?

— Tað er ikki so torført at gita sær til. Antin heldur alt tónleikavirk-semi upp at av sær sjálv-um, ella eisini — fara tónleikabólkar at spæla fyrri »svartar« pengar. Tað er óheppið — serliga tá tað lættliga kundi verið um-gingið, um annars rimilig kor vóru givin teimum, sum hava áhuga fyrri at spæla til dans, sigur Martin Mouritsen at enda.

Dagný

Martin Mouritsen, stjóri: — Stöðið á tónleikabólkunum minskar í stórum, tí teir mest royndu tónleik-ararnir, sum annars kundu lagt teimum ungu lag á, ikki tíma at spæla til dans longur.